

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1888/24
27.6.2024.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Данице Косовац и Весне Секулић, чланова већа, у парници тужиоца Фонда за развој Републике Србије, са седиштем у Нишу, Булевар Немањића 14а – Филијала Београд, Кнез Михаилова 14, чији је пуномоћник Владимир Лучић, адвокат из Београда, Дечанска 19, против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Соња Миленковић, адвокат из Београда - Нови Београд, Гандијева 70/15, ради дуга, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 20877/20 од 30.11.2023. године, у седници већа одржаној дана 27.6.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 20877/20 од 30.11.2023. године, у делу првог става изреке којим је обавезан тужени АА из ... да тужиоцу Фонду за развој Републике Србије са седиштем у Нишу – Филијала Београд исплати износ од 751.172,08 динара са законском затезном каматом на износ од 438.063,18 динара почев од 11.8.2016. године до исплате, као и у другом ставу изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 20877/20 од 30.11.2023. године, у преосталом делу првог става изреке у погледу одлуке о камати, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени АА из ... да тужиоцу Фонду за развој Републике Србије са седиштем у Нишу – Филијала Београд исплати законску затезну камату на износ од 313.108,90 динара почев од 11.8.2016. године до исплате.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 20877/20 од 30.11.2023. године, првим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати укупан износ од 751.172,08 динара са законском затезном каматом прописаном по Закону о затезној

камата почев од 11.8.2016. године до исплате, на име доспелог, а неизмиреног дуга за одобрени инвестициони кредит по основу уговора о кредиту број ... од 25.8.2005. године. Другим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 203.873,44 динара са законском затезном каматом почев од извршности до исплате.

Благовременом изјављеном жалбом тужени је побијао првостепену пресуду из свих разлога приписаних чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, број 72/11...18/20). Трошкове другостепеног поступка одређено је тражио.

Испитујући правилност првостепене пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да је жалба туженог делимично основана.

Током првостепеног поступка, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које Апелациони суд пази по службеној дужности, у смислу одредбе члана 386 став 3 истог закона, а изрека првостепене пресуде у потврђујућем делу је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, тако да се она неосновано побија и због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању и стању у списима, тужени - корисник кредита је са тужиоцем - даваоцем кредита дана 25.8.2005. године, закључио уговор о кредиту број ..., којим је туженом - кориснику кредита одобрен микрокредит у износу од 1.440.000,00 динара, у циљу запошљавања по Програму запошљавања радника који су остали без посла у процесу транзиције. Кредит је одобрен ради реализације програма производње намештаја, којим ће се запослити четири радника у новооснованој самосталној столарској радњи “...” ... Чланом 2 уговора уговорен је рок отплате кредита од 5 година у који је укључен период чека до 30.9.2006. године и камата на годишњем нивоу у висини од 1%, с тим да је уговорено да се у периоду чека интеркаларна камата обрачунава тромесечно уназад и да се приписује главном дугу, а да се отплата кредита врши у тромесечним ануитетима који доспевају 31.3., 30.6., 30.9. и 30.12. Истим чланом уговорено је да први ануитет доспева за наплату 31.12.2006. године, док висину ануитета утврђује тужилац. Чланом 6 уговорено је да у случају ако тужени - корисник кредита не измири два узастопно доспела ануитета према плану отплате, тужилац има право отказа уговора о инвестиционом кредиту пре уговореног рока и наплате искоришћених средства са припадајућом редовном и затезном каматом по законској стопи и осталим трошковима који ће се обрачунавати од момента пуштања кредита до његове наплате. Тужени није редовно извршавао своје обавезе према тужиоцу по основу плана отплате, због чега је тужилац обавестио туженог дана 19.7.2016. године, да због неизвршења обавеза раскида предметни уговор о кредиту и проглашава доспелим обавезе и одређује превремену наплату потраживања.

Према налазу вештака економско-финансијске струке од 25.1.2023. године, по уговору о кредиту број ... од 25.8.2005. године, у периоду од 8.9.2005. године до

10.8.2016. године, тужени на дан 10.8.2016. године дугује тужиоцу износ од 751.172,08 динара, од чега главни дуг износи 438.063,18 динара и доспела затезна камата износи 313.108,90 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је разматрајући приговор застарелости потраживања у складу са члановима 360 и 371 Закона о облигационим односима оценио да је исти неоснован, с обзиром да је најстарије неизмирено потраживање тужиоца доспело дана 31.12.2009. године, а да је тужба поднета дана 23.8.2019. године, те како се примењује општи рок застарелости од 10 година, који до дана подношења тужбе није протекао, потраживање тужиоца није застарело. Након тога, првостепени суд је у складу са чланом 1065 Закона о облигационим односима оценио да су парничне странке закључиле предметни уговор о кредиту дана 25.8.2005. године, којим је туженом одобрен износ од 1.440.000,00 динара за реализацију програма производње намештаја, а како тужени није уредно измиривао обавезе, а писаним обавештењем тужилац је обавестио туженог о износу доспелог, а неизмиреног потраживања, тужени је у обавези да тужиоцу исплати дуг који чини главница и законска затезна камата, а имајући у виду налаз вештака преостало потраживање према туженом на дан 10.8.2016. године износи 751.172,08 динара, од тога на име главног дуга 438.063,18 динара и 313.108,90 динара на име затезне камате обрачунате до 10.8.2016. године.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку у потврђујућем делу разлоге, које у целости прихвата Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Законом о облигационим односима прописано је да су странке у облигационом односу дужне да изврше своју обавезу и одговорне су за њено испуњење (члан 17).

Одредбом члана 124 Закона о облигационим односима прописано је да у двостраним уговорима, када једна страна не испуни своју обавезу, друга страна може, ако није шта друго одређено, захтевати испуњење обавезе или под условима предвиђеним у идућим члановима, раскинути уговор простом изјавом, ако раскид уговора не наступа по самом закону, а у сваком случају има право на накнаду штете.

Одредбом члана 262 Закона о облигационим односима прописано је да је поверилац у обавезном односу овлашћен да од дужника захтева испуњења обавезе, а дужник је дужан испунити је савесно у свему како она гласи (став 1).

Имајући у виду цитиране законске одредбе, изложено чињенично стање у погледу околности битних за одлучивање, правилно и потпуно је утврђено оценом писаних исправа у списима и налаза вештака, правилан је закључак првостепеног суда да је тужиочево потраживање на име неизмирених обавеза по уговору основано, те да је тужени у обавези да измири дуговани износ.

Неосновани су жалбени наводи о погрешној примени материјалног права код оцене приговора застарелости потраживања, јер је у складу са одредбом члана 371 Закона о облигационим односима првостепени суд правилно оценио истакнути

приговор застарелости потраживања пошто се у конкретном случају ради о дугу по основу закљученом уговору о кредиту, те да је најстарије неизмирено потраживање тужиоца доспело дана 31.12.2009. године, а да је тужба поднета дана 23.8.2019. године, па је правилно првостепени суд закључио да потраживање тужиоца није застарело.

Неосновано је жалбено указивање да се у конкретном случају ради о повременим потраживањима која доспевају годишње или у кратким размацама у погледу ануитета кредита, те да иста застаревају у року од три године од доспелости сваког појединачног ануитета у складу са чланом 372 став 2 Закона о облигационим односима.

Чињеница да се отплата кредита врши у појединачним ануитетима не утиче на другачију оцену у погледу рока застарелости, јер ануитети по својој суштини представљају доспеле отплате рате дуга из кредита, а не повремена потраживања.

Међутим, по оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право када је тужиоцу на износ номинално изражене доспеле, а неисплаћене законске затезне камате на главницу за период од 8.9.2005. године до дана доспелости 10.8.2016.године, у износу од 313.108,90 динара, досудио законску затезну камату. Законска затезна камата по свом карактеру представља споредно потраживање, па и када је у парници за исплату главног новчаног потраживања обрачуната и изражена у апсолутном износу, (као што је то овде случај), на тај износ не тече затезна камата у смислу члана 279 Закона о облигационим односима, па тужилац нема право на камату на износ обрачунате затезне камате. Како на основу утврђеног чињеничног стања произлази да је затезна камата за период од 8.9.2005. до 10.8.2016. године обрачуната у укупном износу од 313.108,90 динара, а који износ је урачунат у укупно досуђено потраживање и на исто тужиоцу призната законска затезна камата, другостепени суд је првостепену пресуду у том делу преиначио, тако што је одбио као неоснован тужбени захтев за исплату законске затезне камате на износ од 313.108,90 динара од 11.8.2016. године до исплате, одлуком садржаном у другом ставу изреке ове пресуде.

Правилном применом одредаба чланова 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку првостепени суд је одлучио о трошковима поступка чију је висину определио сагласно одредбама Адвокатске тарифе и Таксене тарифе важећим на дан пресуђења, а са законском затезном каматом у складу са чланом 277 Закона о облигационим односима од извршности до исплате.

Без утицаја су жалбени наводи да тужиоцу не припада право на накнаду трошкова на име судске таксе за тужбу поднету дана 23.8.2019. године у износу од 36.811,72 динара пошто је иста застарела, јер је застарелост наплате судске таксе регулисана чланом 8 Закона о судским таксама, којим је прописано да наплата таксе застарева у року од три године по истеку календарске године у којој је настала таксена обавеза, а на застарелост права на наплату судске таксе суд се не пази по службеној дужности.

На основу изложеног, применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 и применом 401 тачка 2 Закона о парничном поступку донета је одлука садржана у

првом ставу изреке ове пресуде, а применом члана 394 тачка 4 у вези са чланом 387 став 1 тачка 5 Закона о парничном поступку одлучено је као у другом ставу изреке ове пресуде.

Како је тужени успео у жалбеном поступку у незнатном делу, то је сходно члану 165 став 1 у вези са чланом 153 Закона о парничном поступку као неоснован одбијен његов захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка, одлуком садржаном у трећем ставу изреке ове пресуде.

Председник већа-судија

Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић